

*В.В. Козлов,
к.е.н., доцент,
Національна академія статистики,
обліку та аудиту
І.І. Суперсон,
к.е.н., доцент,
Національна академія статистики,
обліку та аудиту
В.І. Суперсон,
к.е.н.*

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАВЩИКАМИ В СЕРЕДОВИЩІ ПРОГРАМНОГО ПРОДУКТУ 1С:ПІДПРИЄМСТВО 8-А ВЕРСІЯ

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Автори розглянутого матеріалу пропонують читачеві ознайомитись з методологічними принципами та особливостями побудови і реалізації розрахунків з поставщиками в середовищі програмного продукту 1С:Підприємство 8-а версія з позицій ведення учбового процесу, які полягають у тому, щоб через певний обсяг конкретного матеріалу показати логіку використання даного програмного комплексу з робочими об'єктами.

Постановка проблеми. Як відомо, основними робочими суб'єктами в середовищі програмного продукту 1С:Підприємство 8-а версії, з якими та чи інша організація веде свою господарську діяльність є контрагенти, до яких віднесено як поставщиків так і покупців.

Формування мети статті (постановка завдання). Згідно з основами конструювання програмного комплексу поставщик це контрагенти з якими господарський суб'єкт заключає відповідну угоду про співпрацю. Реалізація такої угоди може здійснюватись декількома способами: за угодою, за розрахунковими документами, іншими способами.

В даній статті розглянуто варіанти за угодою та за розрахунковими документами.

© В.В. Козлов, І.І. Суперсон, І.В. Суперсон, 2013

Виклад основного матеріалу дослідження. При використанні варіанта розрахунків за угодою тип “С постачальником”, стають доступними режими ведення взаєморозрахунків, ціни, що використовуються в розрахунках тощо.

Якщо облік ведеться згідно угоди в цілому то при закритті такої угоди програма сама знайде потрібні розрахункові документи і здійснить їх обробку.

Методологія оформлення угоди.

Всі угоди зберігаються в довіднику “Контрагенти” доступ до якого здійснюється наступною послідовністю команд: Підприємство – Контрагенти яка приводить до появи робочого вікна Контрагенты (рис.1).

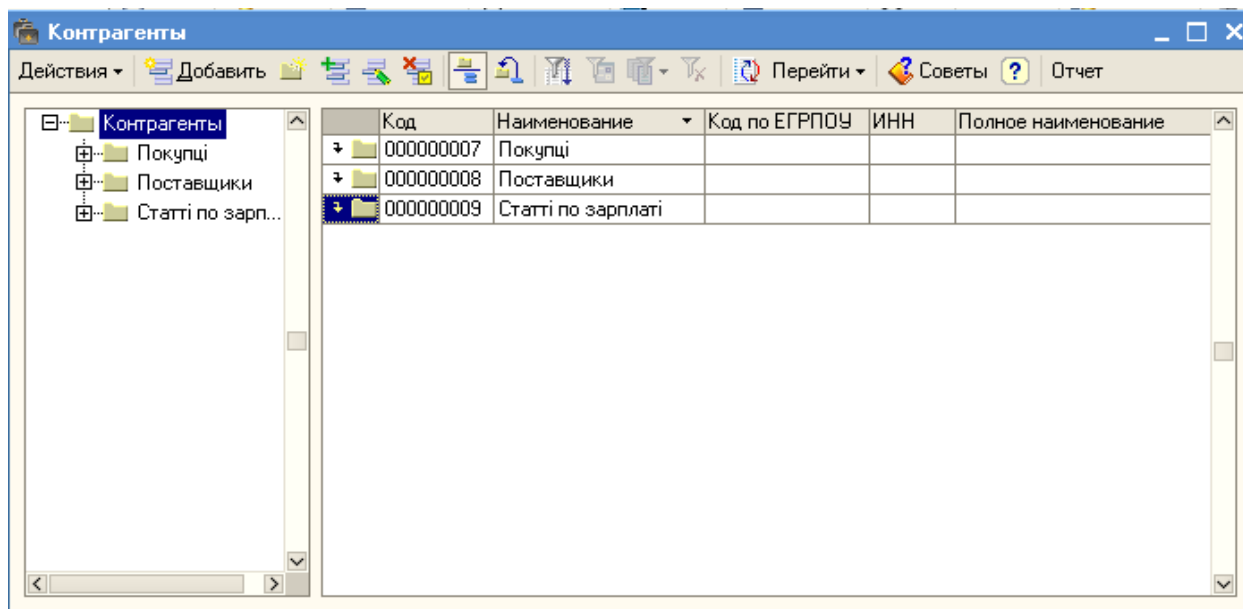

Рис. 1. Стартове робоче вікно довідника “Контрагенти”

Стандартно робоче вікно в початковій інформаційній базі (ІБ) сформовано таким чином, що лівий і правий блоки є завжди незаповнені, тобто інформація відсутня. Для формування договору необхідно використати піктограму **Добавить** альтернатива {Действия – Добавить}. Дана дія приводить до появи наступного робочого вікна загальний вид якого подано на рис. 2. В даному вікні необхідно ввести назву клієнта (поставщика) в робоче поле рядка **Наименование**, для прикладу **Поставщик** і після того виконати

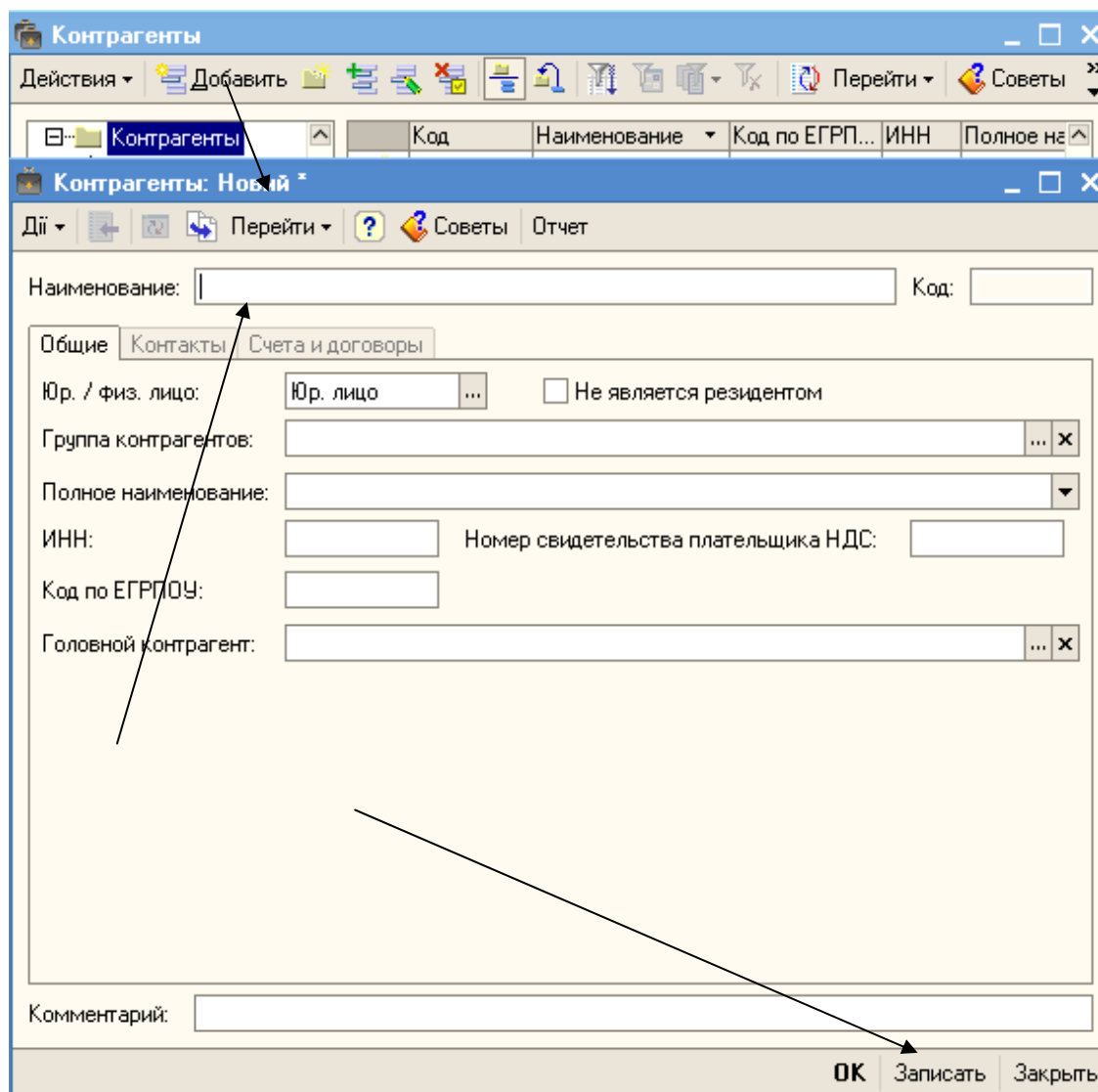

Рис. 2. Демонстраційні вікна для формування нового контрагента довідника “Контрагенты”

последовательность команд Записать – ОК. Такая последовательность команд приводит до занесения данного объекта в (ИБ).

Всі інші реквізити можна вносити або на початковій стадії формування інформації про клієнта або по ходу роботи з відповідними документами. Слід звернути увагу на той факт, що вкладки Контакти та Рахунки і угоди на початковій стадії є недоступними до заповнення і відкриваються після виконання команди Записать.

Вкладка **Контакти** використовується для заповнення інформації про місце знаходження клієнта, його адреса телефон і інша інформація службового і іншого характеру. Заповнення відповідних блоків здійснюється стандартними методами і має інформаційний характер, тобто на процедури облікового процесу вони не впливають.

Інші вкладки: **Рахунки** і **Угоди** використовується для формування даних уже пов'язаних безпосередньо з обліковим процесом. На ній використовується два блоки **Банківські рахунки** і **Угоди контрагентів**.

Блок **Банківські рахунки** використовується для заповнення даних про банк і поточний рахунок клієнта і заповнюється стандартними методами. Після заповнення робочого вікна Елемент **Банківський рахунок (поставщик):Новий** (рис. 3) необхідно використати команду **ОК** після чого дані переносяться у відповідний блок **Банківські рахунки** (див. нижнє роб. вікно рис. 3).

Блок **Договори контрагентів** використовується для заповнення даними про характер взаємовідносин з клієнтом. Програма пропонує власний варіант заповнення даного блоку. Якщо користувача дані параметри влаштовують то **Записать – ОК**, в протилежному випадку провести відповідні зміни. Так для зміни **Виду угоди** необхідно встановити маніпулятор миш на відповідну колонку і рядок (рис. 3) і визвавши відповідне робоче вікно здійснити необхідні зміни. **Види угод** які пропонує програма: з покупцем, бартерний інші. Вибрати і замінити. Аналогічно здійснюються і інші зміни у відповідних позиціях таблиці.

На рис. 3 в робочому вікні **Контрагенти** елемент **Поставщик** введений як окремий елемент довідника. Разом з тим в ньому присутні папки: **Покупці**, **Поставщики** і інші. Така побудова довідників в програмі 1С є стандартною, тобто при наявності багатьох елементів одного характеру їх можна групувати у відповідні папки. Процедура переформатування елементів довідників у папки буде розглянуто у наступних матеріалах.

Задача.

Здійснити закупку для потреб адміністративного апарату 20 комплектів канцтоварів по ціні 30 грн. за комплект з ПДВ.

В даному випадку це означає, що відпускна ціна одного комплекту становить 25 грн., а загальна сума для оплати складається

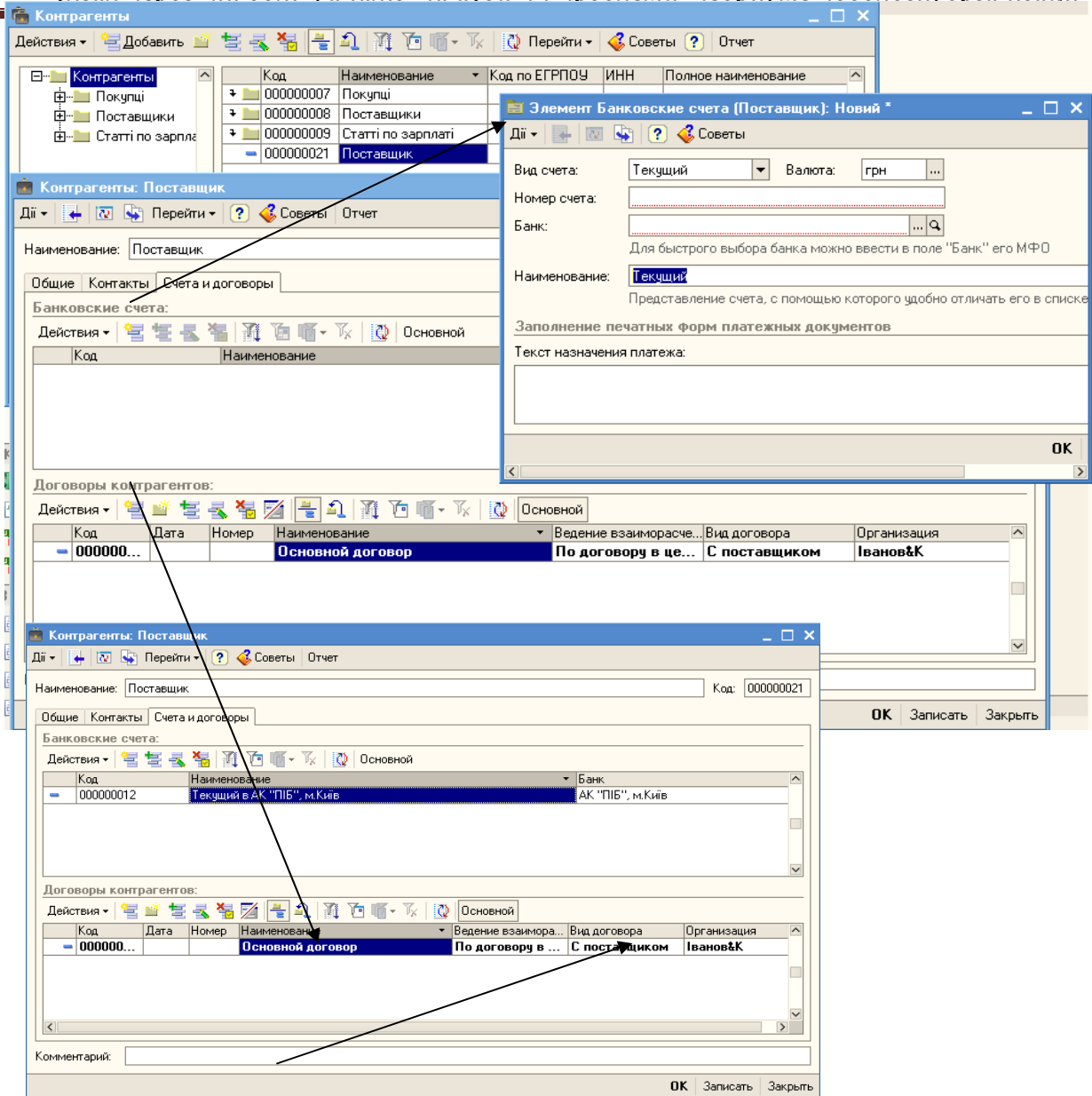

Рис. 3. Демонстраційні вікна по формуванню даних для роботи з поставщиком довідника “Контрагенти”

з двох частин: 500 грн. це вартість 20 комплектів, а 100 грн. складе нарахування ПДВ.

Для визначення складової ПДВ необхідно загальну ціну поділити на 6. Отримане значення і становитиме складову ПДВ. В наведеній задачі така складова дорівнює 5 одиниць.

1. Необхідно визначитись з контрагентом (поставщиком канцтоварів є – Поставщик).
2. Оформити договір з контрагентом.
3. Занести інформацію про канцтовари в довідник Номенклатура.

Дані пункти розглянуті вище.

4. Оформити рахунок вхідний на поставку канцтоварів.
5. Розрахуватись за поставлену продукцію з контрагентом.
6. Оформити накладну для оприбуткування запасів на центральний склад від контрагента (поступлення матеріалів і комплектуючих здійснюється через меню *Покупка – Поступление товаров и услуг*).

Розглянемо стандартний підхід по реалізації пп. 4-6, який заключається у тому, що:

- a. Оформляється рахунок вхідний.
- b. Здійснюється розрахунок з контрагентом – ПД.
- c. Оформляється оприбуткування запасів на склад.

На рис. 4 подано стартову оборотно-сальдову відомість по фірмі Іванов з якої видно, що починаючи з 1.01.2013 року ніяких фінансових операцій по фірмі здійснено не було. Стандартними методами необхідно внести у відповідні довідники: Контрагенти та Номенклатура інформацію про об'єкти з якими будуть проводитись

Счет		Сальдо на начало периода		Оборот за период		Сальдо на конец периода	
Код	Наименование	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
31	Рахунки в банках	1 000 000,00				1 000 000,00	
40	Статутний капітал		1 000 000,00				1 000 000,00
		1 000 000,00	1 000 000,00			1 000 000,00	1 000 000,00

Рис. 4. Стартова оборотно-сальдова відомість фірми Іванов

операції: Поставщик і Канцтовари. Дані дії, без сумніву, на операції з фінансовими ресурсами впливу не мають.

Виконуємо п. а і здійснимо аналіз змін з основними рахунками.

Послідовність дій користувача: меню *Покупка* ⇒ пункт *Счет на оплату поставщика*. В робочому вікні *Счета на оплату поставщика* (рис. 5) виконати команду *Добавить*. На монітор виводиться робоче

вікно *Выбор вида операции документа* (рис. 5), в якому відмічаємо режим *Покупка, комиссия* ⇒ ОК. електронний документ “*Счета на оплату покупателю: Новый**” (рис. 6).

В робочому вікні *Счет на оплату поставщика* (рис. 5) виконати команду *Добавить*. На монітор виводиться електронний документ “*Счет на оплату покупателю: Новый**”.

В полях введення реквізитів документа (рис. 6) обираємо: *Контрагент* – *Поставщик*, *Договор* – *Основний* (поставщик). При необхідності уточнюємо інші реквізити.

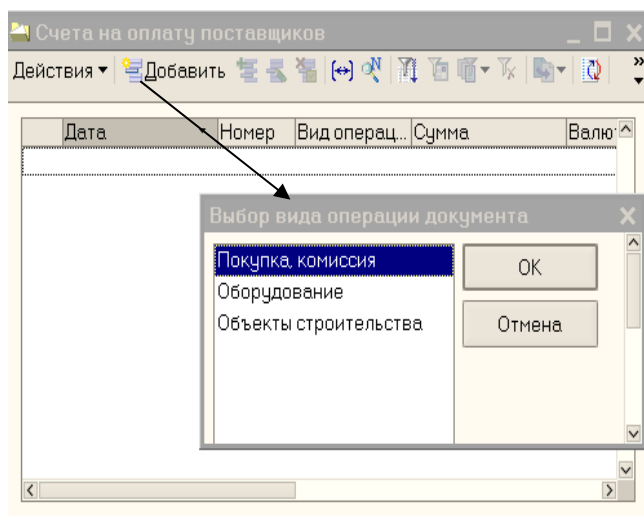

Рис. 5. Робочі вікна для виклику документа “Счет-входящий”.

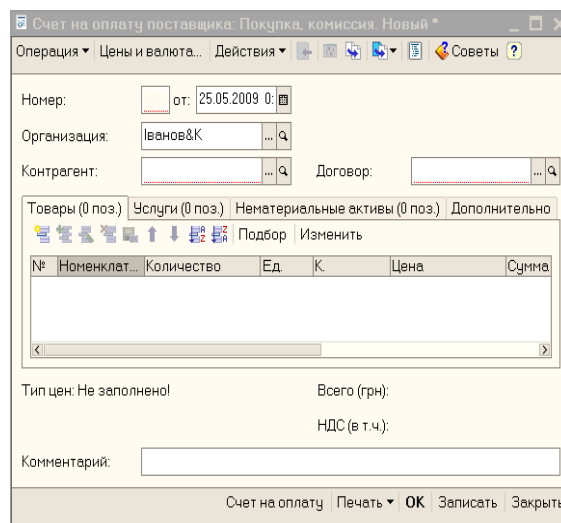

Рис. 6. Робоче вікно “Счет на оплату поставщика”.

Далі переходимо до заповнення табличної частини документа. На закладці *Товары (0 поз)* в графу “*Номенклатура*” вносимо – *Канцтовари* (він є в довіднику *Номенклатура* в групі *Матеріали*), в наступну графу ставимо кількість – 20 (двадцять). Решта граф заповнюється автоматично після задії клавіші *Enter*. Натискаємо кнопку “*Записать*”, що знаходиться в нижній частині документа і “*ОК*”. Рахунок-вхідний зафіксовано, що можна перевірити відкривши журнал операцій.

Загальний вигляд робочого вікна з введеними реквізитами рахунка по оплаті подано на рис. 7, а сам вид сформованого документа подано на рис. 8.

Слід відмітити що, якщо процедура заповнення документа має певні відхилення від стандартів, то необхідно відкоригувати відповідні об’єкти в довіднику *Номенклатура*. Так для об’єкта

Канцтовари необхідно внести інформацію у відповідну позицію Ставка ПДВ – 20% та вкладці Ціни внести дані: колонка Тип цін – *Основная цена закупки* і колонка Ціна – 25 грн.

Перегляд оборотно-сальдової відомості по фірмі Іванов за період з 1.01.2013 по 3.01.2013 року показує, що ніяких фінансових операцій по фірмі зафіксовано і здійснено не було, що є цілком логічним фактом, адже процедура виписки рахунку на оплату постачальника відноситься до таких, що не змінює структуру стану рахунків.

Реалізація п. б і аналіз змін з по основним рахункам.

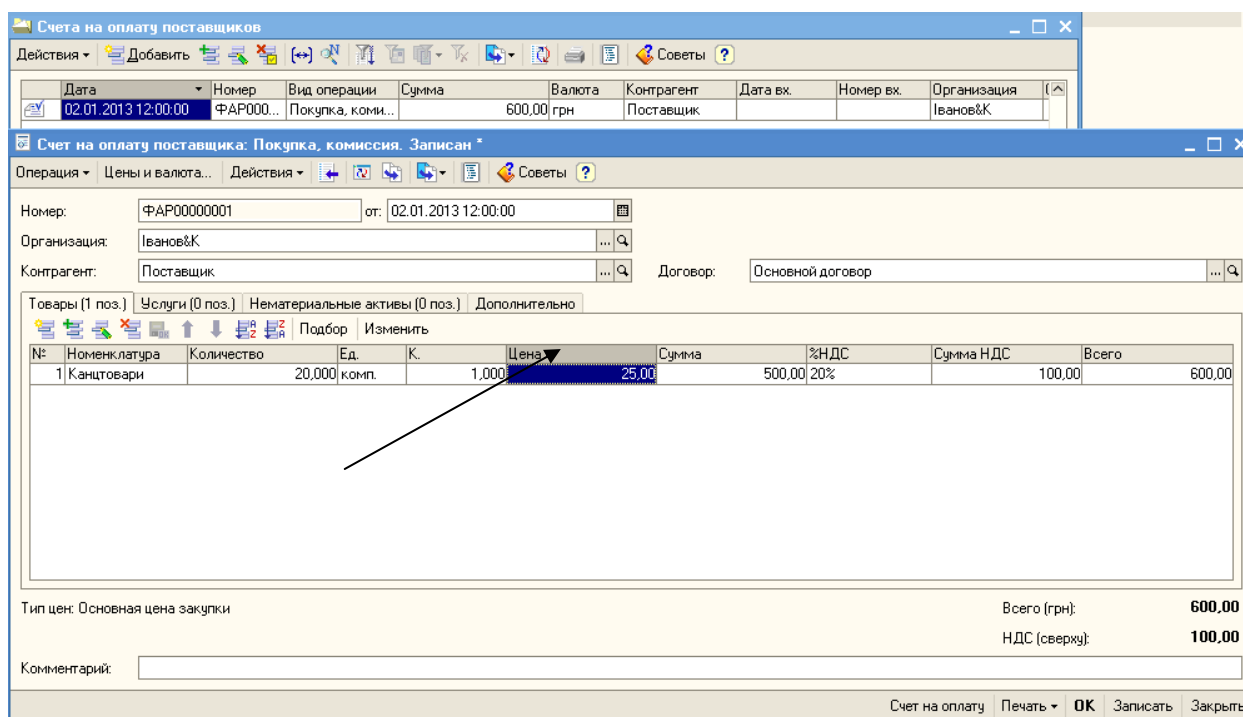

Рис. 7. Робоче вікно формування “Рахунку на оплату постачальника”

Покупка, комиссия № 1 от 02 января 2013 г.

Счет на оплату поставщика № 1 от 02 января 2013 г.

Поставщик: **Поставщик**

Покупатель: **Иванов&К**
 р/с 26004562, в банке АК"УСБ", м.Київ, МФО 300023,
 Является плательщиком налога на прибыль на общих основаниях

Договор: Основной договор от 01.01.2013

№	Товар	Кол-во	Ед.	Цена без НДС	Сумма без НДС
1	Канцтовари	20	комп.	25,00	500,00
Итого:					500,00
Сумма НДС:					100,00
Всего с НДС:					600,00

Всего наименований 1, на сумму 600,00 грн.
Шестьсот гривень 00 копеек
В т.ч. НДС: Сто гривень 00 копеек

Отгрузил(а): _____ Получил(а): _____

Рис. 8. Рабочее окно документа “Рахунок на оплату поставщика”

Після отримання вхідного рахунку формуємо документ “Платіжне доручення”. Відкрийте вікно документу “Платежное поручение” {меню *Банк* ⇒ *Платежное поручение исходящее* (рис. 9)}.

В робочому вікні *Платежное поручение исходящее* виконати команду *Добавить*. На монітор виводиться робоче вікно *Выбор вида операции документа*, в якому відмічаємо режим *Оплата поставщику* ⇒ *ОК*. На монітор виводиться робоче вікно електронного варіанта платіжного доручення (рис. 9). Заповнюємо потрібні реквізити нашого підприємства та реквізити “Поставщика”, суму та призначення платежу згідно рис. 9. Натискаємо кнопку “*Записать*”, що знаходиться в нижній частині документа і “**ОК**”. Платежное

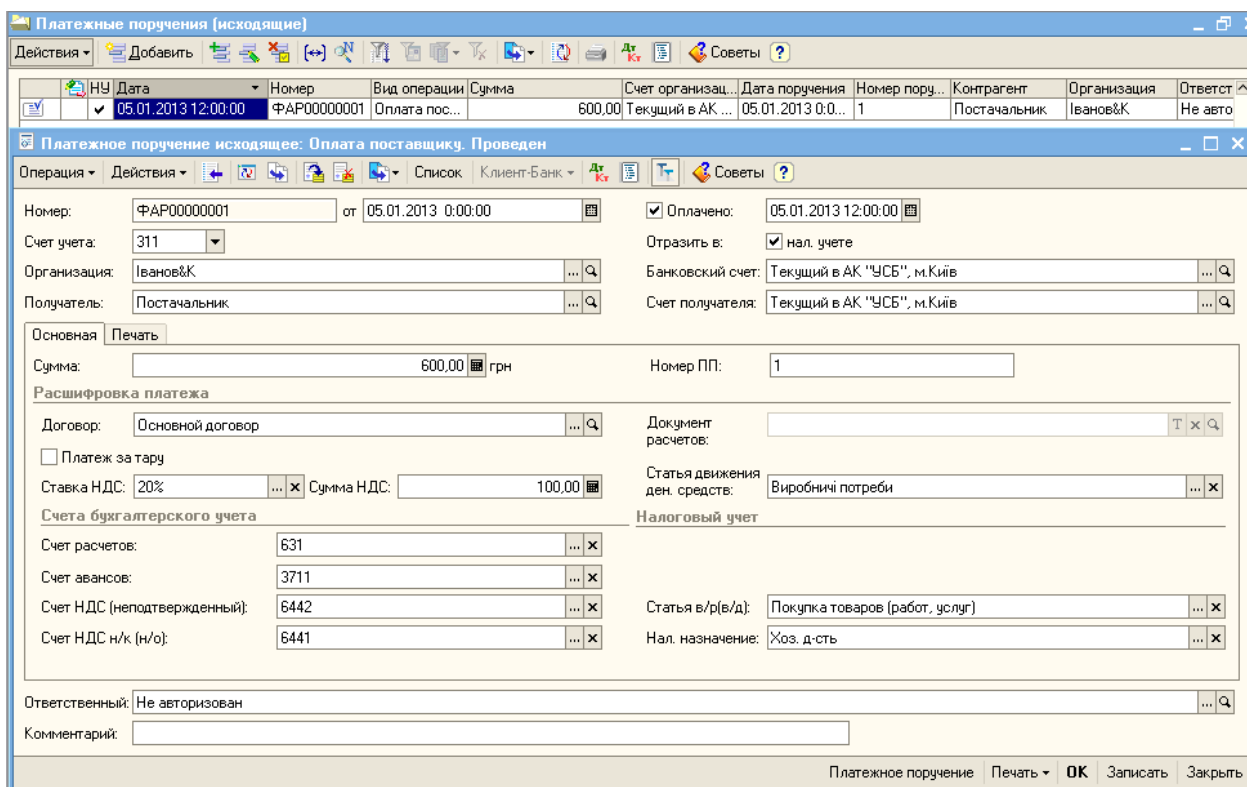

Рис. 9. Демонстраційне вікно ПД з заповненими реквізитами по розрахунку з поставальником

поручення зафіксовано, що можна перевірити відкривши журнал операцій.

В даному документі варто звернути увагу на наступні позиції:

Пункт Оплачено. Якщо у відповідному робочому полі не буде стояти «галочка» то ПД не буде реалізоване, тобто з поточного рахунку не будуть списані кошти.

Пункт Стаття движения ден. Средств. Якщо вона відсутня в відповідному довіднику то її потрібно сформувані.

В блоці Рахунки бухгалтерського обліку програма пропонує стандартний набір рахунків для проведення відповідних проведен. Якщо користувач приймає дану структуру проведен то перейти до формування іншого блоку Податковий облік. Якщо інформація у відповідних позиціях відсутня її потрібно сформувані використавши відповідні довідники.

По завершенню Записать – ОК.

Перегляд оборотно-сальдової відомості по фірмі Іванов за період з 1.01.2013 по 6.01.2013 року (рис. 10) показує про наступні зміни в рахунках:

Рах. 311 – зменшення коштів на суму 600 грн. Проведення цілком логічне.

Рах. 37 – поява даного рахунку цілком логічна, оскільки кошти були перераховані наперед, що відповідає відображенню даної процедури в системі бухгалтерського обліку.

Рах. 371, 3711 – це відповідні субрахунки по яким здійснюються проведення.

Рах. 64 – відображає зміни по податках

Рах. 644, 6441 та 6442 – це відповідні субрахунки по яким здійснюються проведення.

Счет		Сальдо на начало периода		Оборот за период		Сальдо на конец периода	
Код	Наименование	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
31	Счета в банках	1 000 000,00			600,00	999 400,00	
311	Текущие счета в национальной валюте	1 000 000,00			600,00	999 400,00	
37	Расчеты с разными дебиторами			600,00		600,00	
371	Расчеты по выданным авансам			600,00		600,00	
3711	Расчеты по выданным авансам (в национальной валюте)			600,00		600,00	
40	Уставный капитал		1 000 000,00				1 000 000,00
64	Расчеты по налогам и платежам			100,00	100,00		
644	Налоговый кредит			100,00	100,00		
6441	Налоговый кредит				100,00		100,00
6442	Налоговый кредит неподтвержденный			100,00		100,00	
		1 000 000,00	1 000 000,00	700,00	700,00	1 000 000,00	1 000 000,00

Рис. 10. Оборотно-сальдова відомість після перерахування коштів постачальнику згідно з ПД

Разом з тим загальна сума ресурсів на кінець періоду не змінилась, що є цілком логічним, оскільки пройшов перерозподіл ресурсів, тобто кошти перемістились з 31 рах. на 37.

Всі інші позиції в документі можна також корегувати у відповідності з призначенням платежу.

Розглянемо варіант коли не вказано позицію Счет авансов, тобто в 2-й позиції виводиться рахунок 3711 (Розрахунки по виданим авансам) який візьмемо і вилучимо.

Перегляд оборотно-сальдової відомості по фірмі Іванов за період з 1.01.2013 по 6.01.2013 року (рис. 10) показує про наступні зміни в рахунках:

Рах. 311 – зменшення коштів на суму 600 грн. Проведення цілком логічне.

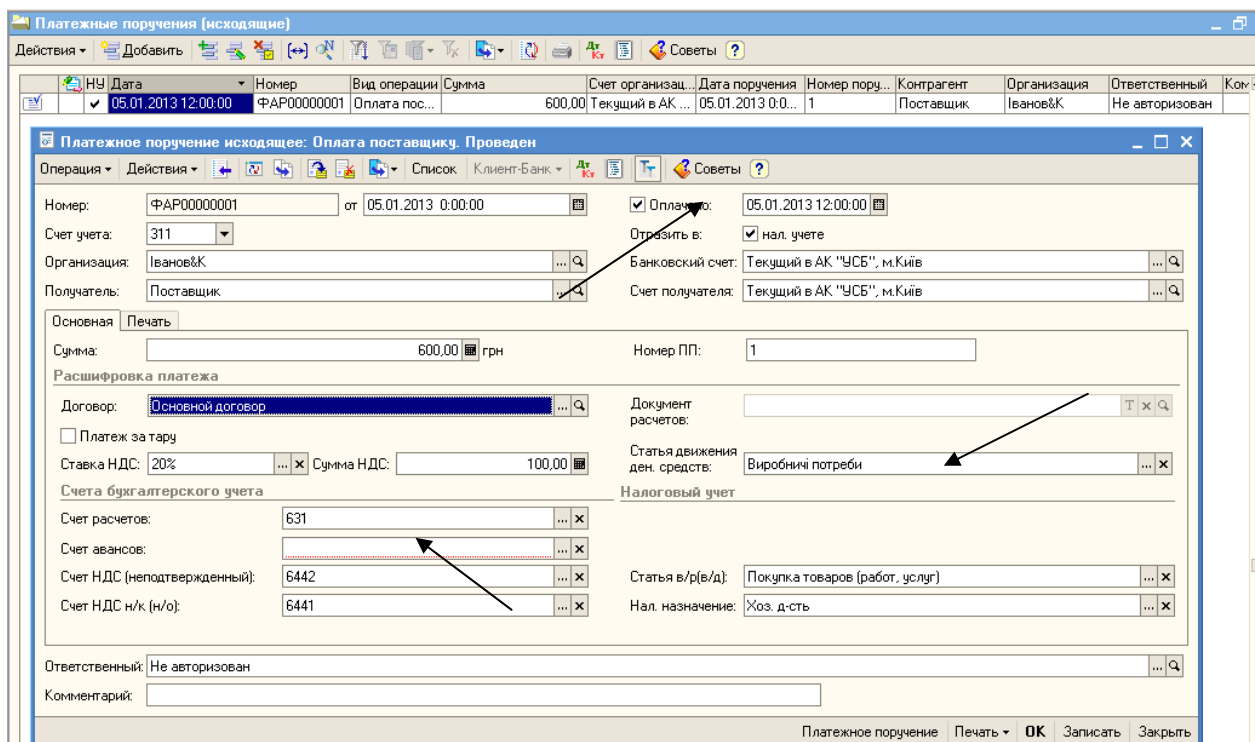

Рис. 11. Демонстраційне вікно ПД з заповненими реквізитами по розрахунку з постачальником

Рах. 63 – поява даного рахунку цілком логічна, оскільки кошти були перераховані наперед, що відповідає відображенню даної процедури в системі бухгалтерського обліку (система підбрала відповідний коректний рахунок).

Рах. 631 – поява даного рахунку також цілком логічна, оскільки згідно канонам бухгалтерського обліку в проведеннях використовуються тільки субрахунки.

Рах. 64 – відображає зміни по податках

Рах. 644, 6441 та 6442 – це відповідні субрахунки по яким здійснюються проведення.

В даному випадку інформація по рах. 3711 відсутня, що цілком закономірно, адже ми цілком свідомо виключили її з операції проведення.

Реалізація п. с і аналіз змін з по основним рахункам.

Оборотно-сальдовая ведомость (01.01.2013 - 06.01.2013) Иванов&K

Период с: 01.01.2013 по: 06.01.2013 Организация: Иванов&K

Иванов&K

Оборотно-сальдовая ведомость
Период: 01.01.2013 - 06.01.2013

Выводимые данные: сумма

Код	Счет Наименование	Сальдо на начало периода		Оборот за период		Сальдо на конец периода	
		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
31	Счета в банках	1 000 000,00			600,00	999 400,00	
311	Текущие счета в национальной валюте	1 000 000,00			600,00	999 400,00	
40	Уставный капитал		1 000 000,00				1 000 000,00
63	Расчеты с поставщиками и подрядчиками			600,00		600,00	
631	Расчеты с отечественными поставщиками			600,00		600,00	
64	Расчеты по налогам и платежам			100,00	100,00		
644	Налоговый кредит			100,00	100,00		
6441	Налоговый кредит				100,00		100,00
6442	Налоговый кредит неподтвержденный			100,00		100,00	
		1 000 000,00	1 000 000,00	700,00	700,00	1 000 000,00	1 000 000,00

Рис. 12. Проміжна оборотно-сальдова відомість по фірмі Іванов за період з 1.01 по 6.01 2013 р.

Загальний підхід при оформленні господарських операцій по оприбуткуванню матеріалів, комплектуючих тощо заключається в наступному. Здійснюється процедура оформлення відповідної бухгалтерської проводки.

Використавши послідовність команд з меню: Покупка ⇒ Поступление товаров и услуг отримаємо початкове робоче вікно Поступление товаров и услуг (рис. 13 на задньому плані). Використання команди Добавить {альтернатива (Действия – Добавить)} в даному робочому вікні призводить до появи наступного робочого вікна Покупка, комиссия (рис. 13 на передньому плані).

Заповнюємо, використовуючи стандартні методи, інформаційний блок робочого вікна *Поступление товаров и услуг* (рис. 13 на передньому плані), до яких відноситься: Дата, Організація, Контрагент, Склад, Угода. Слід звернути увагу на позицію *Отразить в налог. учете*: використання якої призводить до зміни структури табличної частини робочого вікна, що цілком очевидно приводить

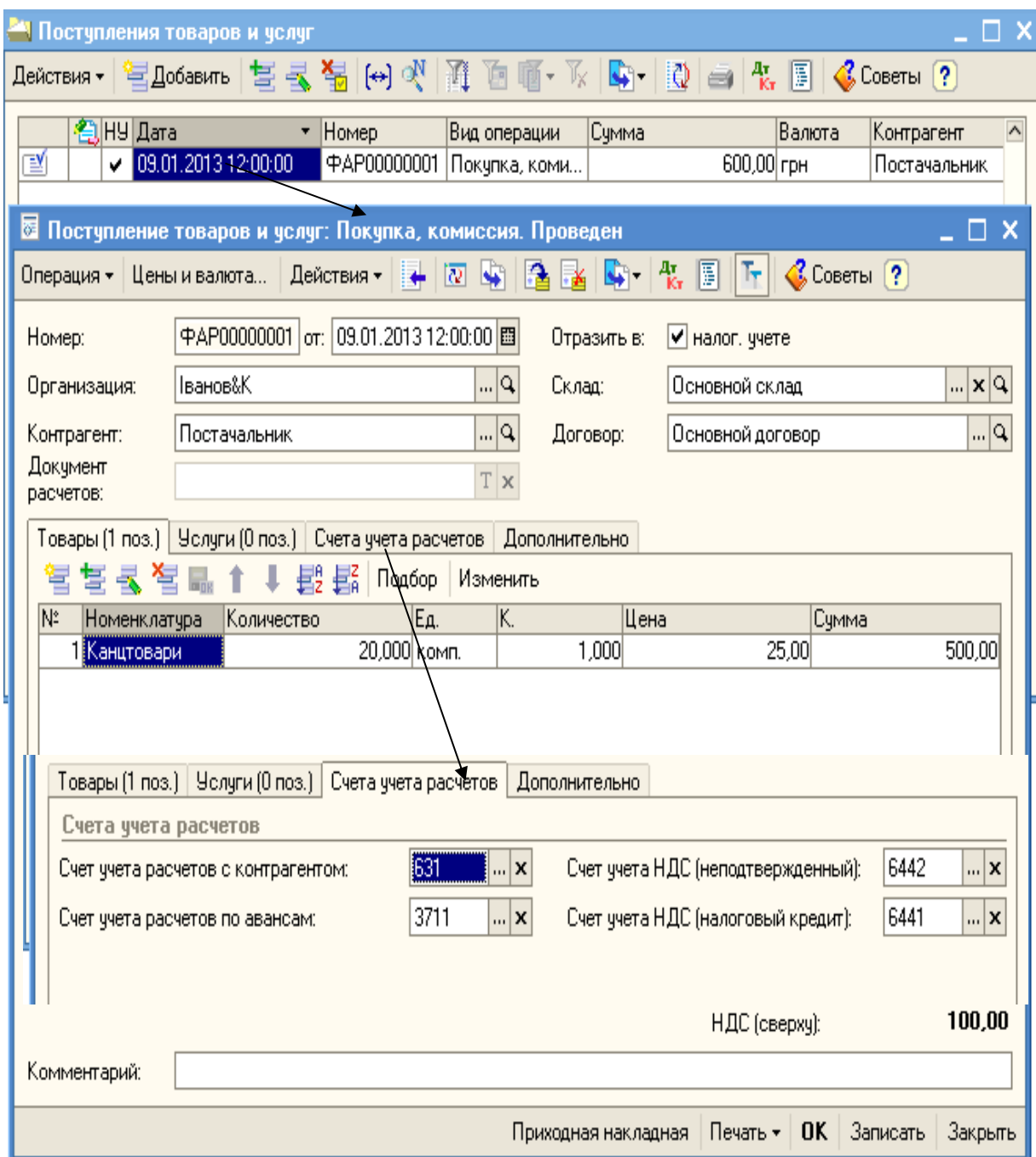

Рис. 13. Демонстраційне вікно документа для оприбуткування куплених комплектуючих (товарів)

до зміни первинних даних. Факт використання того чи іншого варіанта фіксується наявністю значка ✓ “галочка” в відповідній позиції робочого вікна.

Заповнення табличної частини документа потребує наступної послідовності дій:

В рядку закладок задіяти закладку Товари (1 поз) (крайня зліва), що приводить до формування відповідного стану інформації робочого вікна. Заповнюємо відповідні робочі поля необхідними даними. У випадку вірного заповнення попередніх документів введення кількості (у нашому випадку - 20) приводить до автоматичного заповнення всіх позицій документа (рис. 13). В усіх інших випадках необхідно здійснити введення первинної інформації в ручному режимі. Закладка *Счет учета расчетов* повинна мати вигляд поданий на рис. 13.

Загальний вид оборотно-сальдової відомості по фірмі Іванов за період з 1.01.2013 по 10.01.2013 року (рис. 14) показує про наступні зміни в рахунках:

Код	Счет Наименование	Сальдо на начало периода		Оборот за период		Сальдо на конец периода	
		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
20	Производственные запасы			500,00		500,00	
201	Сырье и материалы			500,00		500,00	
31	Счета в банках	1 000 000,00			600,00	999 400,00	
311	Текущие счета в национальной валюте	1 000 000,00			600,00	999 400,00	
37	Расчеты с разными дебиторами			600,00	600,00		
371	Расчеты по выданным авансам			600,00	600,00		
3711	Расчеты по выданным авансам (в национальной валюте)			600,00	600,00		
40	Уставный капитал		1 000 000,00				1 000 000,00
63	Расчеты с поставщиками и подрядчиками			600,00	600,00		
631	Расчеты с отечественными поставщиками			600,00	600,00		
64	Расчеты по налогам и платежам			200,00	100,00	100,00	
644	Налоговый кредит			200,00	100,00	100,00	
6441	Налоговый кредит			100,00	100,00		
6442	Налоговый кредит неподтвержденный			100,00		100,00	
		1 000 000,00	1 000 000,00	1 900,00	1 900,00	1 000 000,00	1 000 000,00

Рис. 14. Оборотно-сальдова відомість по фірмі Іванов за період з 1.01 по 6.01 2013 р.

Рахунки 37 та 63 закриті і сума у 600 грн. розподілилась по двом рахункам: 20 та 64 відповідно 500 і 100 грн.

У випадку коли не був задіяний субрах. 3711 кінцева оборотно-сальдова відомість має наступний вид (рис. 15).

Рис. 15. Оборотно-сальдова відомість по фірмі Іванов за період з 1.01 по 6.01 2013 р (без рах. 3711)

На відміну від попереднього варіанту в оборотці відсутній рах. 37, хоча загальний підсумок результатів не змінився.

В цілому можна лише порадити використовувати схему розрахунків з постачальниками, яка закладена у відповідній конфігурації. Разом з тим у базовій конфігурації реалізована схема з використанням 37 рах., тому бажано користуватись нею.

Варіант коли оприбуткування запасів здійснюється раніше а оплата пізніше.

Таке оприбуткування запасів здійснено 05.01.2013 року а оплата 09.01.2013 р. Формування документів так або інакше здійснюється по стандартній технології, тобто структура відповідних документів не відрізняється від технології розглянутій вище:

1. Здійснюється оприбуткування запасів.
2. Здійснюється перерахунок коштів постачальнику.

В даному випадку після реалізації п. 1 в оборотно-сальдовій відомості повинен фігурувати рах. 20 оборотно-сальдова відомість а

також рах. 63 і 64. Після виконання п. 2 63 рах. повинен закритися. Природно що у проведеннях фігурує і 31 рах.

У випадку розрахунків з поставщиками по розрахунковим документам все рівно потрібно оформляти угоду в якій вказати, що розрахунки відбуваються згідно документів. Всі інші пункти розрахунків пов'язані з формуванням відповідних документів.

Дещо інша схема розрахунків з поставщиками застосовується при використанні режимів з комітентом, з комісіонером, бартерний тощо. При їх використанні застосовуються спеціальні схеми і вони не є предметом розгляду даної статті.

Висновок. Таким чином сучасні інформаційні технології у вигляді програмного комплекс "1С:Бухгалтерія 8 для України" дають змогу забезпечити автоматизацію процесів рутинної обробки великих обсягів інформації і надати користувачеві будь-якого рангу доступні та компактні документи, що містять дані, як у вихідному, так і в обробленому вигляді згідно основоположних стандартів бухгалтерського обліку. Формування інформаційних ресурсів при цьому набагато ефективніше ніж при їх ручній обробці.

Список використаних джерел

1. В.І.Суперсон, І.І.Суперсон. Програмний комплекс "1С:Бухгалтерія 8 для України" – перші кроки на шляху ведення комп'ютерного обліку. // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. – 2009. – №4. – С. 120-136.
2. 1С:Бухгалтерія 8 для України Учебная версия Москва Фирма «1С» 2008.
3. Гартвич Андрей Витальевич 1С:Бухгалтерія 8 как на ладони. – 2-е издание, переработанное и дополненное. – М.:ООО «1С-Публишин»; СПб: Питер, 2008. – 240 с.: ил.Филимонова Е. В. 1С: Предприятие 8.0: Учебно-практическое пособие для бухгалтеров. –2-е изд. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2007. – 400 с.
4. Писаревська Т.А. Інформаційні системи обліку та аудиту: навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 369 с.
5. Общее описание.1С:Бухгалтерія 8. 1С:Предприятие 8. - www.v8.1c.ru.buhv8